

Commodore gg *Info Bulletin*

Nieuws en Informatiekrant. Verschijnt 2 maandelijks. Verkrijgbaar op de gebruikersdagen.

PET * VIC-20 * C-16 * C64 * C128 * Amiga * PC

Uitgave van de HCC
Commodore gg.

Overnemen van gedeelten van de inhoud is toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming, mits met bronvermelding.

Medewerkers aan dit nummer:

Jan Klooster
René Voulon
Hans van Lier
Hugo van Dort

Fido: 04760-77487

Amiga-fido:

070-3468360
en 070-3468308

Info: 19.00 - 21.00
ma+di: 050-340178
wo: 055-787338

Post:

HCC Commodore gg
Postbus 13,

jaargang 2
nummer 94-02

(C)1993 Commodore gg

Uit de verenigingskeuken.

In deze keuken willen we wat grasduinen over de resultaten van het voorgaande jaar 1993. Wat hebben we zoal gedaan; en wat belangrijker is: wat hebben we bereikt?

In 1993 zijn er natuurlijk de gebruikersdagen in Maarn en Houten gehouden, daarnaast werd er twee keer voor proef een gebruikersdag in een regio georganiseerd. De centrale dagen werden door plusminus 50 à 60 personen bezocht, voor het overgrote deel C64 en AMIGA mensen. De eerste regioday was een succes, alleen viel bijna heel Friesland over ons heen omdat deze dag samenviel met de Friesche HCC dag. Natuurlijk een blunder van de eerste orde en om die reden hebben we voor de tweede keer er nog eentje gehouden, maar tot onze verbazing waren er zegge en schrijve twee leden uit Leeuwarden aanwezig. Ra, ra, hoe kan dit? Ook de verdere opkomst liet te wensen over, om deze reden zal het bestuur zich nog eens moeten beraden of we hiermee door kunnen gaan.

Op de HCC dagen in Utrecht was onze groepering op een grote stand vertegenwoordigd en hebben de medewerkers gewoontegetrouw een paar zeer drukke dagen gehad. Het aantal bezoekers overtrof ook dit jaar weer die van alle vorige, ook dit lijkt een traditie te worden, waar is het einde? Wat steeds weer een item is, is het aantal medewerkers. Moeten een handvol mensen het opknappen voor 2000 leden? Bent u bereid om dit jaar mee te werken horen we dit graag.

De Commodore gg beschikt over een tweetal telefoonnummers voor informatie en dat deze in een behoefte voorzien blijkt wel uit het aantal bellers. Vraag René Voulon of Jan Klooster hier maar eens naar. Alleen valt het

op dat leden van de HCC ondervertegenwoordigd zijn, en niet-leden de hoofdmoot bevatten. Weten de HCC leden alles al, of zijn ze te verlegen? Wel blijkt uit de gegevens dat we hiermee hoog scoren gezien het aantal nieuwe leden wat hieruit binnenkomt.

De verkoop van PD software is in 1993 iets terug gelopen. Wat hiervan de oorzaak is kunnen we vanuit onze gezichtshoek moeilijk bepalen. Voor enkele machines, bijvoorbeeld de CBM senioren en de C128 CP/M, kan er een verklaring worden gegeven dat deze langzaam maar zeker uitsterven. Maar wat niet te verklaren valt is het feit dat er voor de AMIGA elke maand nieuwe software beschikbaar komt en deze naar verhouding laag scoort. Een topper is nog steeds de oude vertrouwde C64, deze wondermachine wil maar van geen ophouden weten. Voor de C64 hebben we een handleiding gemaakt voor de bekende tekstverwerker EASY SCRIPT volledig in het nederlands en voorziet in een behoefte, we zullen trachten dit uit te breiden naar andere programma's voor deze computer.

Een nieuwtje hebben we ook voor u deze keer. Eén van onze leden stelde zijn TELTRON 1200 modem ter beschikking voor intern gebruik. Leden van onze gg welke nog niet over een modem beschikken en toch graag eens kennis willen maken met het fenomeen datacommunicatie, kunnen voor de duur van twee maanden gratis over dit modem beschikken. De procedure is als volgt: Bij Jan Klooster kunt u dit modem voor twee maanden mee krijgen tegen betaling van f25.-- waarborgsom, deze krijgt u bij inlevering terug. Om te voorkomen dat dit modem ergens zoekraakt, is legitimatie verplicht en uitsluitend voor leden van de HCC Commodore gg. Wanneer de modem per post moet worden opgezonden komen de porto- en verpakingskosten voor uw rekening, wanneer u hem meeneemt op de gebruikersdag en op de volgende deze weer inlevert worden er geen kosten in rekening gebracht. De benodigde programmatuur hoeft geen probleem te zijn, in de PD bibliotheek bevinden zich verschillende uitstekende programma's voor datacommunicatie, zowel voor de C64 alswel de C128 en CP/M. Op het moment van schrijven van dit artikel is het niet bekend of we over een telefoonlijn kunnen beschikken, mocht die er zijn is Hans Kessels vast wel bereid om een en ander te demonstreren en u gewijs te maken in de wereld van de datacommunicatie.

In het volgende nummer zal de keuken geheel gewijd zijn aan de dan te houden ledenvergadering. U komt toch ook?

Het bestuur.

CP/M wetenswaardigheden.

In dit nummer behandelen we de RAM EXPANSION UNIT, afgekort REU

geheten, oftewel RAM DRIVE in de wandelgangen. In vroegere tijden werden deze door Commodore in de handel gebracht, toendestijds konden de handelaren ze aan de straatstenen niet kwijt en nu ze niet meer worden aangemaakt vecht iedereen erom om er toch maar eentje te bemachtigen. Ze werden aangeboden met de aanduidingen 1700, 1764 en 1750. Hier behandelen we de mogelijkheden welke we hebben met deze drive onder CP/M.

De werkwijze is iets anders als van een normale diskette, na het uitschakelen van de computer zal hij weer helemaal leeg zijn. Bij de opstart moet je dus eerst de programatuur erin stoppen, dit gaat eenvoudig met een copiëerprogramma, bijvoorbeeld PIP of SWEEP. Onder CP/M is de driveletter van de REU M: en bij een 1570 type zul je 520 Kilobytes tot je beschikking hebben, meer als met een dubbelzijdige 5¼ diskette dus. Voor je de computer uitschakelt eerst de bestanden wegschrijven naar een normale diskette, dit geldt natuurlijk alleen voor die bestanden welke veranderd zijn. Programma's welke je vanuit de REU opstart hoeft je natuurlijk niet weer te save, deze staan al op een diskette.

Programma's welke veel van de drive gebruik maken om bijvoorbeeld overlays in te laden worden stukken sneller in het gebruik. Bijvoorbeeld de tekstverwerker WordStar zal er erg van opknappen. Op diskette zie je vaak het hinderlijke WACHT links bovenaan op het scherm staan wanneer WS probeert een overlay te raadplegen. Met de REU wordt dit teruggebracht tot een fractie van een seconde, je moet echt opletten om het woordje WACHT nog te zien. Gebruikers van dBase II zijn ondermeer op de hoogte van het wachten op het sorteren van bestanden, met de REU wordt dit een fluitje van een cent. Hier komt nog bij de grotere opslag capaciteit in vergelijking met een diskette, DISK FULL is in bijna alle gevallen verleden tijd.

Als laatste volgt hieronder een voorbeeld van een PROFILE.SUB om het geheel te automatiseren tijdens de opstart, in dit voorbeeld worden verschillende programma's naar de M: drive gecopiëerd, beschouw de namen van de bestanden dus ook als een voorbeeld en pas de PROFILE.SUB aan aan uw situatie.

```
CONF PRT1=CBM, CURSOR=FAST 7, FEEL=1, REPEAT=1, 40COL=OFF, VOL=15
PIP
```

```
<M:=A:PIP.COM
```

```
<M:=A:DISK3.COM
```

```
<M:=A:WS.COM
```

```
<M:=A:*.OVR
```

```
<
```

```
M:
```

```
WS
```

In het hiervoor aangegeven voorbeeld zal na de opstart van de computer volledig automatisch WordStar op je scherm verschijnen. Wat gebeurt er zoal met deze PROFILE.SUB? Als eerste wordt CONF geactiveerd met verschillende parameters. Deze kunt u natuurlijk aan uw situatie aanpassen of uitbreiden. Vervolgens wordt PIP ingeladen en deze zet de programma's PIP, DISK3 en WS

en zijn overlays in de REU. Het kleiner dan teken (<) is hetzelfde voor PIP als wanneer u op de normale manier PIP oproept en zijn sterretje (*) ziet waarachter u de commando's invoert. Vervolgens wordt er overgeschakeld naar de M: drive door middel van de opdracht M: en vanuit M: verschijnt WordStar op het scherm. Wanneer u met dit voorbeeld gaat werken moet u WS dusdanig installeren dat hij weet waar de overlays staan, in dit geval M:.

CP/M flop van de dag.

Deze keer hebben we gekozen voor een populaire diskette uit onze PD bibliotheek en wel CP/M 007. Hierop staan verschillende HELP bestanden met tekst in het engels over wetenswaardigheden over het werken met CP/M op onze C128. De prijs is identiek aan de andere, dus doe uw voordeel.

Nieuws van het Amiga front.

De Amiga subgroep is steeds bezig om uit de uitgebreide verzameling Public Domain diskettes die programma's te halen, waarvan wij verwachten dat ze voor de gebruikers interessant zijn. Deze programma's combineren wij per soort tot Thema-diskettes. Een dergelijke serie is dus steeds groeiende. Wanneer u als gebruiker een idee hebt om ook iets zinnigs te doen, b.v. om zelf een diskette samen te stellen, neemt u dan even contact op met de Amiga subgroep coördinator. (Tel. 055-787338 op woensdag 19.00-21.00 uur)

Inhoud Amiga Thema-disket:

Communicatie-1, Communicatie-2, Communicatie-3, Tekstverwerking-1, Tekstverwerking-2, Database-1, Music-set (12st.) (f 25,- set), Directory utility, SID 1.3/2.0, Viruskillers-1, Paint-progr-1, Eagleplayer vs 1.10(2st) (f 10,-), Archivers (in bewerking), Parbench, Catalogus-1 (omschrijving Fish 1/740), Catalogus-2 (omschrijving Fish 740/nu plus overige PD serie's), Aquapack-1 (Fish database plus inhoudsomschrijving 740 Fish)

Wilt u precies weten welke programma's op zo'n disk staan en welke versie dat is, dan raad ik u de CATALOGUS-2 diskette aan.

Prijzen Amiga-software:

Thema-disket f 5,- /stuk
 Catalogus-disket f 5,- /stuk
 Fish f 2,50/stuk
 Overige PD f 2,50/stuk

Voor niet-leden komt hier f 1,-/st bij. Verzending ongeacht aantal f 3,50.

TIPS EN TRUCS VOOR DE C-64/128

1. Hoeveel dagen heeft een maand?

Veel C-64 toepassingen (zoals bijvoorbeeld bij de opslag van gegevens en bij kasboekprogramma's) verlangen de invoer van de datum meestal in de vorm van DDMMYY (dag, maand, jaar). In het bijzonder als de datum in een programma van belang is voor het juist functioneren, dient deze juist te zijn. Een invoer als bijvoorbeeld "30 februari" kan soms veel berekeningen naar het Walhalla sturen. Een computer kan immers niet beoordelen of de datum correct is, maar wel of een datum mogelijk is. Daarbij moet worden vastgesteld dat de dag en de maand op de juiste wijze zijn ingevoerd (dagen 1 tot 28, 29, 30 of 31 en de maan-den 1 tot 12) - ook moet men de schrikkeljaren niet vergeten! Een oplossing zou bijvoorbeeld kunnen zijn om het aantal dagen per maand in een 'integer-array' op te slaan. Veel eleganter is het volgende korte Basic-programma:

```
10 INPUT "DAG, MAAND, JAAR"; D,M,Y
20 DY=((M-7*INT((M-1)/7))AND 1)+30+(M=2)*(2+(Y/4=INT(Y/4)))
30 IF D=0 or M=0 or D>DY or M>12 THEN GOSUB 100: END
40 PRINT "DEZE MAAND HEEFT";DY;" DAGEN!": END
100 PRINT "NIET TOELAATBARE DATUM!": RETURN
```

Hiermee is men er zeker van dat de computer een, onbewust of een met opzet verkeerd ingevoerde datum, afwijst.

2. Totale Black-Out

Als u de C-64 eens een keer totaal door elkaar wilt schudden, dan moet u eens **SYS 62391** invoeren. Elke RETURN als afsluiting van een invoer wordt dan beantwoord met de melding: "Syntax Error". Door SHIFT CLR/HOME wordt het nog erger: in de linker bovenhoek van het scherm flinkt de cursor. Alleen een paar toetsen zijn nog bruikbaar (bijvoorbeeld de 'E'); verder blijft de computer onaanspreekbaar. Als men dit misfunctioneren quasi als een bescherming tegen kopiëren in een eigen programma wil inbouwen, eindigt men dit met het SYS commando, bijvoorbeeld **1000 SYS 62319 : X**. Een onbevoegde gebruiker krijgt dan een "Overflow Error" en tevens is het programma uit het geheugen verdwenen.

3. INPUT bug

Het INPUT commando bevat helaas een fout. De prompts (tekst tussen aanhalingstekens direct na INPUT) mogen niet tot in de volgende schermregel

doorlopen. Als dit wel het geval is komt er maar een deel door vanwege een fout in de ROM's in oudere modellen van de C-64.

De computer leest bij INPUT overigens alles wat rechts van het vraagteken staat. Als er dus grafische tekens of tekst op dezelfde regel rechts van het vraagteken staan, wordt deze scherm inhoud samen met de ingevoerde data gelezen en veroorzaakt bijna zeker een fout.

4. DIM commando met "streken"

Als men met het DIM-commando grote data-velden opzet, worden uw programma's vaak zeer langzaam. Een eenvoudige proef toont dit aan:

```
10 T1=T1
20 DIM X(6000)
30 A=7: B=6: C=5: D=4: E=3: F=2: G=1: H=8
40 T2=T1
50 print (T2-T1)/60 ; "seconden"
```

De looptijd van dit programma op de C-64 is ongeveer 5 seconden. Als u enige regels verandert, heeft hetzelfde programma slecht een fractie van een seconde nodig:

```
20 DIM A, B, C, D, E, F, G, H, X(6000)
```

De oorzaak hiervan is heel eenvoudig: Het variabelenveld X ligt in het geheugen principieel achter de normale, niet aangegeven variabelen. Als u in het programma na dit variabelenveld nieuwe variabelen invoert, dan moet de C-64 het gehele geheugen verschuiven en de posities van de nieuwe velden berekenen. Als alternatief daarvoor kunt u de gezamenlijke variabelen, die u in uw programma gebruiken wilt, voor het DIM-commando plaatsen. Deze methode scheelt geheugenruimte en is overzichtelijker.

5. 2B of niet 2B

De logische functie XOR (Exclusief-of) komt in de door de C-64 gebruikte Basic 2.0 niet voor. In de regel zal men in Basic deze regel vervangen door: $E = (\text{NOT } A \text{ AND } B) \text{ OR } (A \text{ AND NOT } B)$. Als men de "De Morgan Wet" ($\text{not}(a \text{ and } b) = (\text{not } a \text{ or not } b)$) gebruikt, kan men deze term verkorten tot: $E = \text{NOT } (A \text{ AND } B) \text{ AND } (A \text{ OR } B)$. Hierdoor heeft u een commando minder nodig en binnen lussen bespaart u aldus rekentijd.

Voor wiskundigen hieronder de veranderingen afzonderlijk:

$E = (\text{not } A \text{ and } B) \text{ or } (A \text{ and not } B)$

$E = \text{not } (\text{not } ((\text{not } A \text{ and } B) \text{ or } (A \text{ and not } B)))$

$E = \text{not } (\text{not } (\text{not } A \text{ and } B) \text{ and not } (A \text{ and not } B)))$

$E = \text{not } ((A \text{ or not } B) \text{ and } (\text{not } A \text{ or } B))$

$E = \text{not } ((A \text{ and not } A) \text{ or } (A \text{ and } B) \text{ or } (\text{not } A \text{ and not } B) \text{ or } (B \text{ and not } B))$

E = not ((A and B) or (not A and not B))
 E = not (A and B) and not (not A and not B)
 E = not (A and B) and (A or B)

In deze opstelling is de lijst van de verandering een beetje verwarrend, maar als u de verschillende termen door de logische symbolen vervangt, wordt deze omzetting overzichtelijker.

6. Repeat voor toetsen

Wilt u de toetsen van een C-64 laten repeteren dan kunt u heel eenvoudig het commando: **POKE 650, 128** invoeren.

Dit kan in een regel van een programma, maar kan ook als een afzonderlijk commando worden ingetikt.

Om de cursor-toetsen een repeat functie te geven dient u het commando **POKE 650,0** in te typen.

Om de beide **POKE's** af te zetten voert u **650,64** in. Hiermee wordt de repeat functie van zowel de gewone toetsen als van de cursor-toetsen opgeheven.

7. Zeg nooit nooit

Hoe snel gebeurt het niet. U wilt nog vlug even een diskette formatteren en wist een floppy met waardevolle gegevens. Zijn de bestanden nu reddeloos verloren? Als u de diskette zonder opgave van een ID heeft geformatteerd, dus met:

OPEN 15,8,15, "N:Disketenaam": CLOSE 15, dan kan met een kort Basic-programma nog het een en ander worden gered. Bij het formattieren zonder opgave van een ID wordt namelijk alleen het eerste deel van de directory gewist. Minstens het grootste deel van de gegevens kan weer worden gereconstrueerd. Daarbij dient men wel enige zaken in het oog te houden:

- De truc werkt alleen als 'warm' wordt geformatteerd, dus zonder opgave van een ID.

- Alle bestanden worden gereconstrueerd, behalve de eerste acht. Hoewel in veel gevallen ook de eerste file terug gehaald wordt; deze verschijnt dan in de directory onder de naam "XXX".

- Maak direct na het regenereren van de files een reserve diskette.

- Vervolgens kan de oude diskette opnieuw worden geformatteerd en normaal verder worden gebruikt.

Neemt u het volgende kleine programma over en slaat u dit op voor noodgevallen:

```
10 FOR Z = 1 TO 11 : READ C : N$ = N$ + CHR$(C) : NEXT
20 FOR Z = 1 TO 13 : N$ = N$ + CHR$(160) : NEXT
30 DATA 0, 3, 21, 18, 4, 130, 17, 0, 88, 88, 88
40 OPEN 15, 8, 15, : OPEN 3, 8, 3, "#0"
50 PRINT#15, "U1: 3 0 18 1"
60 PRINT#15, "M - W" N$
```

70 PRINT#15, "U2: 3 0 18 1"
80 CLOSE 3: CLOSE 15

Flop van de Dag AMIGA-subgroep

Archivers: Lha vs. 1.35
Unarj vs. 0.5

Disk-2-Disk	conversie C64/C128-Amiga
Fastmenu	automenu
GUIARC 115	Grafische archiver interface
Scroll	scroller met eigen tekst
Viewt100	Viditel/tekst op Amiga(NL)
NoAnsi	ansi tekens strippen

Informatie: Amiga beurs Keulen nov.'93 (nieuwjes)
Toekomstige Amiga ontwikkeling
Inhoudsopgave Aminet CDROM
Alles over de nieuwe Fish CDROMs

HCC Informatie: Bestel-Informatie HCC Commodore gg- Amiga subgroep
Wat is en doet de HCC Commodore gg
Overzicht Thema disken van de Amiga subgroep
Overzicht Amiga PD bij subgr. (+/- 4000st)

D2D of Disk-2-Disk: Disk-2-Disk is een programma geschreven voor de Amiga welke je in staat stelt om Commodore 1541/1571 diskettes te lezen en te schrijven op de Amiga. Wanneer je de Disk-2-Disk gebruikt, is het mogelijk om al je C64/C128 tekst en data-files naar de Amiga over te brengen. Het Disk-2-Disk-programma converteert Commodore "PET" ASCII files naar Amiga ASCII.

En de ham-vraag: *Laat D2D toe om mijn C64 en C128 te draaien op de Amiga?*

Nee. Disk-2-Disk is slechts een file transfer utility program, geen emulator. Het laat je ieder type C64/C128-file transporteren naar de Amiga, inclusief PRG files. Maar wanneer je probeert om een C64/C128 program te draaien op de Amiga, zal het programma "crashen", en je krijgt een GURU (foutmelding) Probeer in zo'n geval dan eens een C64-emulator programma. Deze is er al geruime tijd, doch op het ogenblik dat de makers dit programma schreven nog niet. U moet wel bedenken dat u over een Amiga 5.25 diskdrive beschikt om de oudere Commodore disk-formaten te kunnen lezen.